

ԲԱՆԱՍՏԵՂԵԱԿԱՆ

ՍՊԱՍՄԱՆՑ ԳԻՇԵՐ

ԳԼՈՒԽ ԶՈՐՐՈՐԴ

3. Ու գնում էինք ոգեխումբ ու լուռ
 Հետքերով ձերմակ այն ձիաւորի
 Դէպի նոր դժոխքն այս դանթականութեւն.
 Դէպի մեղքի ծովն այն մեղաւորի,
 Որ այս էլ, ահ'ա, դժնի իննը դար
 Չի ծնել թեկուզ մի հէզ բանաստեղծ,
 Որ զոջար՝ իր հօր մեղքերը ողբար,
 Շիկնէր՝ իր ցեղի մեղքերից այս մեծ,
 Սուրբ աղ ու հացով ետ տար բիրալեռ
 Մեր Հայաստանը, որ գերի է դեռ ...
 Բայց մի քարիկ էլ չի տայ Մասիսից,
 Որ գլխին զարկէ տէրն անյոյս հերսից.
 Իր կերած գառին գայլը կը տա՞յ ետ ...
 - Այս Հայաստանը մեզ կը վաթանովի՝
 Թէ յոյս չկապէ սա Հիախի հետ,
 Ինչպէս լուսինը՝ հետն այս արեւի:

Ու իջանք, որպէս սուրբ խղճի նշխար՝
 Դէպի դեռ այրող սպին վշտերի,
 Դէպի Վան, Բիթլիս, դէպի յուշաշխարհի,
 Դէպի անմահը մահուան դաշտերի,
 Դէպի Կարս, Կարին, դէպի Մուշ, Տարոն,
 Ապա Կիլիկիա եւ ապա Խարբերդ,
 Դէպի Դեր-Զորի դժոխքն անքարոն,
 Դէպի աստղաթիւ զոհերն իմ անհետ,
 Դէպի հայախեղդ գետերն իմ հայոց,
 Դէպի մայր Արաքս, Եփրատ ու Տիգրիս,
 Որ հայոց էին, բայց դարձան վայոց ...
 Դէպի ծովից ծովն արնածով երկրիս,
 Դէպի իմ ճորոխն՝ հայոց Ախերոն,
 Դէպի Ախերոն ու դէպի Քարոն,
 Դէպի խեղդուածներն անմեղ Եփրատի ու Արածանու,
 Դէպի դժոխքը հայոց եղեռնի՝ հետքը բորենու,
 Ուր պիտի մեղքի կոկորդից բռնի

Պրկուած բռունցքի հայ արդարութեան ...
Մի՞թէ, աստուած իմ, չպիտի՞ հասնի
Խղճի արգանդից մանուկն հատուցման:

Եւ այս կողմ թողինք Մասիսն իմ յոյսի
Մենք այն կողմ անցանք, որ վիշտս խօսի:

Ելաւ լուսինը, մաշկած գանգի պէս՝
Խաչուած Յիսուսի գանգը թուաց մեզ,
Թէ՞ շաղափն էին երկրում թափթփուած լերկագանգերի,
Այս օրը կ'ընկնի ով ծածկէ ծովը թուրքաց մեղքերի:
Լոխմանու աչքից վարքը թաքցընողն անբոյժ կը մնայ,
Ցեղասպանի ճամբէն չքանդողն՝ հազար կը բանայ ...
Եւ ճամբայ ելան մեզ հետ մեր բոլոր յուշերն ամբոխուած.

Երբ ողջ զոհերի ոգին յայտնուեց՝ աստղերի փոխուած,
Անմարմին ոգիք աստղաշշուկով,
Մի երկինք՝ լիքը խռովք աստղունքի՝
- Օ՛ն, հատուցումի՜ - ձայն տուին սուգով.-
Գալիս են հետքով՝ դեռ մեղսաթուրքի՝
Փնտռելու համար մարմիններն իրենց,
Որ աղունել է այս եղեռնը մեծ,
Թէ՞ սփոփելու վշտերն հայ ոգու,
Թէ՞ վկայելու մեղքերն օսմանցոց,
Որ ծովացել են այժմ էլ ահարկու՝
Խլուած անսահման երկրով իմ հայոց,
Լցուած ծիծաղով մերկ յաթաղանի,
Եւ, աւա՛ղ, լացով փոքր Հայաստանի:
Հայոց հողերի անտառն է գերի,
Հագիւ մի ծառ է կացնից ազատուած,
Մի՞թէ չես տեսնում, Աստուած իմ բարի,
Չե՛ս յայտնուելու երկրում անաստուած:
Օ՛, եօթնաայրեր, հայրեր իմ երգի,
Օ՛, տեսէք՝ մի ողջ քարտէզ է խլուած,
Խլուած ծովից - ծովն իմ հայրենիքի
Պորտը Մասիսն է՝ մայր վանքս փլուած:
Ա՛, նայի՛ր, Դանթէ,
Որ ճի՛շդ կաթէ ...
Մի հանուած աչքս ծովն է մեր Վանա,
Միւսը չէ՞ որ լոյսն է Սեւանա,
Լոյս, որ գիշերն էլ լալիս է ասես՝
Թաղուած աճիւնից ելնող լոյսի պէս: